

Nr 23.

Ankom till riksdagens kansli den 19 juni 1914 kl. 4 e. m.

*Utlåtande, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående
upplåtande av områden från förra häradshövdingbostället
Henninge nr 3 och 7 i Malmöhus län.*

(1:a Avd.)

I en till riksdagen den 1 maj 1914 avlåten, till jordbruksutskottets förberedande behandling hänvisad proposition, nr 27, har Kungl. Maj:t under åberopande av bilagt utdrag av statsrådsprotokollet över jordbruksärenden för samma dag föreslagit riksdagen medgiva, att tre till förra häradshövdingbostället 1 mantal Henninge nr 3 och 7 i Munkarps socken av Malmöhus län hörande, i statsrådsprotokollet närmare angivna områden må från egendomen till aktiebolaget torvfabrikerna Turba upplåtas med äganderätt mot en köpeskilling av 666 kronor samt i övrigt under villkor:

att bolaget bestrider alla med områdenas frånskiljande och lagfärande förenade kostnader;

att köpeskillingen skall vid tillträdet inbetalas till Kungl. Maj:t:s befallningshavande i länet;

att bolaget skall lämna fritt och öppet tillträde till stranden vid fiskeplatsen för egendomens arrendator och dem, som eljest där lagligen bedriva fiske; samt

att bolaget skall i gränsen mellan områdena, å ena, samt egendomens övriga mark, å andra sidan, uppsätta, därest så icke redan skett och för framtiden underhålla lämpligt stängsel.

I detta ärende har departementschefen till berörda statsrådsprotokoll anfört följande:

»Vid en år 1913 hållen uppskattning för förnyad utarrendering från den 14 mars 1916 av förra häradshövdingbostället 1 mantal Henninge

Bihang till senare riksdagens protokoll 1914. 10 saml. 8 häft. (Nr 23—27.) 1

nr 3 och 7 i Munkarps socken av Malmöhus län, vilken egendom nu lämnar 1,500 kronor i årligt arrende, hava uppskattningsmännen väckt förslag om försäljning av vissa områden från egendomen.

I skrivelse den 20 februari 1914 har domänstyrelsen underställt detta förslag Kungl. Maj:ts prövning och därvid överlämnat ärendet tillhörande handlingar, däribland dels en av t. f. extra lantmätaren J. Gordh år 1913 upprättad karta över egendomen med tillhörande beskrivning och dels en till uppskattningsmännen för yttrande överlämnad, av aktiebolaget torvfabrikerna Turba hos Kungl. Maj:t gjord ansökning om förvärvande av vissa områden från egendomen.

Av handlingarna inhämtas, bland annat, följande.

Egendomen, som är belägen 15 kilometer från Eslöv och 0.8 kilometer från Höör, består av de genom ett år 1844 fastställt laga skifte åtskilda hemmanen Henninge nr 3 om $\frac{5}{8}$ mantal med de ägor, som å kartan upptagits under litt. C, samt Henninge nr 7 om $\frac{3}{8}$ mantal med ägor, upptagna under litt. G. Egendomens sammanlagda areal utgör 119 hektar 28.80 ar, varav på Henninge nr 3 belöpa 72 hektar 55.80 ar och Henninge nr 7 upptager 46 hektar 73 ar. Vid laga skiftet har dessutom tilldelats Henninge nr 7 fiskeplatsen litt. m vid Rönneån om 6.17 ar, vilken emellertid genom Rönneåns reglering minskats till 5.90 ar. Dessutom äger hemmanet nr 3 en fiskeplats och ett kvarnutmål samt bägge hemmanen andel i soldattorp ävensom besittningsrätt till en kyrkojord.

Aktiebolaget torvfabrikerna Turba har i ovan omförmälda ansökning uppgivit, att bolaget ävensom tidigare ägare av $\frac{1}{2}$ mantal Ageröds säteri och $\frac{1}{4}$ mantal Klingstorp i förenämnda socken sedan lång tid tillbaka haft en för godstransport avsedd spårväg framdragen från den å Ageröds säteri belägna torvfabriken över ifrågavarande kronoegendomar till Sjöholmens lastplats å södra stambanan och att rätten att hava spårvägen framdragen hittills varit beroende på överenskommelser, till största delen träffade med arrendatorerna av de egendomar, över vilka den framgått. Då spårvägen vore nödvändig för fabriken, som saknade utfartsväg till lastplatsen, hade det synts bolaget i högsta grad önskvärt att skaffa sig säkrare rätt till densamma. Bolaget har därför anhållit att för framdragande av spårvägen till förberörda lastplats få till ett pris av högst 3,000 kronor per hektar och på villkor i övrigt, som Kungl. Maj:t kunde pröva skäligen, inköpa behövligen mark av ifrågavarande kronoegendomar, nämligen ett jordområde av Henninge nr 3 om 9.5 ar och ett jordområde av Henninge nr 7 om 10.4 ar samt ett jordområde om 3.6 ar av den till sistnämnda hemman hörande fiskeplatsen litt. m,

samtliga områdena sådana de till läge och gränser finnes angivna å ansökningen bifogade, av distriktslantmätaren Nils R. Appelgren upprättade kartor. Bolaget har därjämte förklarat sig villigt att, där så skulle anses önskvärt, inköpa hela fiskeplatsen litt. m.

Uppskattningsmännen, som ansett, att försäljning av jord från egendomen för bildande av egna hem ej borde ifrågakomma, hava tillstyrkt, att till ovannämnda aktiebolag måtte för det erbjudna priset försäljas dels de av bolaget begärda två förstnämnda områdena om tillhoppa 19.9 ar ängsmark, som å Gordhs karta omfattade ägofigu-rerna 106 å Henninge nr 3 samt 6 och 7 å Henninge nr 7, dels ock av den till nr 7 hörande fiskeplatsen allenast den del, som åtginge till själva spårvägen och enligt lantmätaren Appelgrens den 23 augusti 1912 upprättade karta och arealbevis omfattade 2.3 ar.

Uppskattningsmännen hava vidare föreslagit, att bolaget borde förbinda sig att lämna fritt och öppet tillträde till stranden vid fiske-platsen för arrendatorn och dem, som där lagligen bedreve fisket. Fisket hade, enligt vad uppskattningsmännen utrönt, ej försämrats, sedan spårvägen anlagts.

Kungl. Maj:ts befallningshavande i länet har icke haft något att erinra mot uppskattningsmännens förslag.

Med hänsyn till det ändamål, för vilket den av bolaget ifrågasatta jordupplåtelsen vore avsedd, har domänstyrelsen ansett sig böra tillstyrka uppskattningsmännens förslag härutinnan.

Åberopande vad i ärendet förekommit och då någon erinran icke synes böra göras mot det av bolaget bjudna priset, vilket för alla tre områdena motsvarar en köpeskilling av 666 kronor hemställer jag — —»

Då utskottet icke funnit något att erinra mot ifrågavarande framställning, får utskottet hemställa,

att riksdagen må bifalla Kungl. Maj:ts förevarande proposition.

Stockholm den 16 juni 1914.

På jordbruksutskottets vägnar:

D. PERSSON i Tällberg.

Närvarande: se utlåtande nr 27.
